

GRUNDLAGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2000 rd

Regeringens proposition med förslag till lagstiftning som gäller Riksdagsbiblioteket

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 juni 2000 regeringens proposition med förslag till lagstiftning som gäller Riksdagsbiblioteket (RP 68/2000 rd) till grundlagsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har kulturutskottet avgett utlåtande i ärendet (KuUU 7/2000 rd). Utlåtandet ingår som bilaga till detta betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialrådgivaren Jannika Enegren-Åberg, justitieministeriet
- byråchef Antti Rautava, riksdagens kansli
- förste informationsexperten, juridik Marjaana Kinnunen, Riksdagsbiblioteket
- professor Kaarlo Tuori.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en ny lag om Riksdagsbiblioteket. Syftet med propositionen är att inlemma Riksdagsbiblioteket i riksdagens kansli i syfte att omorganisera riksdagens utrednings- och informationsverksamhet.

Det sakkomplex som avses i propositionen omfattar ett förslag från talmanskonferensen om

ändring av lagen om riksdagens tjänstemän, reglementet för riksdagens kansli och riksdagens räkenskapsstadga samt till reglemente för Riksdagsbiblioteket (TKF 3/2000 rd).z

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning samt hänvisande till kulturutskottets utlåtande finner utskottet propositionen behövlig och än-

damålsenlig. Utskottet förordar lagförslagen med några tekniska ändringar.

Det är meningen att reformen skall träda i kraft 1 januari 2001. Utskottet har tagit in datum i lagförslagens ikraftträdelsebestämmelser.

I sitt utlåtande (GrUU 19/2000 rd, s. 5, andra spalten) om regeringens proposition om statens revisionsverk (RP 39/2000 rd) framhåller utskottet att vissa av lagförslagen i denna proposition delvis avviker från förslagen till ändring av samma lagar i den nu föreliggande propositionen. I utlåtandet intog utskottet den hållningen att förslag till ändringar i samma lagar bör samordnas tekniskt med lagförslagen i den nu aktuella propositionen. Av denna orsak har utskottet ändrat lagförslagen 2—5 på så sätt att statens revisionsverk nämns i dem. Utskottet har också preciserat 10 § i det femte lagförslaget så att det gäller justitiekanslersämbetet (se lag om justitiekanslern i statsrådet, 193/2000).

Vid behandlingen av ärendet har utskottet uppmärksammat 52 § 1 mom. grundlagen. En-

ligt lagrummet utfärdas närmare bestämmelser om bl.a. riksdagens organ i riksdagens arbetsordning. Enligt paragrafens 2 mom. kan riksdagen utfärda reglementen till exempel för riksdagens interna förvaltning. Enligt utskottets åsikt är Riksdagsbibliotekets nya organisatoriska ställning som den utformas i propositionen sådan att den kunde regleras också genom sådana författningar som nämns i grundlagen.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår grundlagsutskottet vördsamt

att lagförslagen godkänns sålydande:

1.

Lag

om Riksdagsbiblioteket

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1—5 §
(Som i RP)

(2 mom. som i RP)

6 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

7 §
(Som i RP)

2.

Lag

om ändring av 1 § arkivlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i arkivlagen av den 23 september 1994 (831/1994) 1 § 2 mom., sådant det lyder i lag 746/1996, som följer:

1 §

På riksdagen, statsrevisorernas kansli,
(utesl.) riksdagens justitieombudsmans kansli

och statens revisionsverk tillämpas dock endast
6 och 7 § samt 8 § 1 och 2 mom.

Ikraftträdelsebestämmelsen

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

3.

Lag

om ändring av 3 och 65 § statstjänstemannalagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i statstjänstemannalagen av den 19 augusti 1994 (750/1994) 3 § 1 mom. och 65 § 2 mom.,
sådana de lyder i lag 747/1996, som följer:

3 §

Denna lag tillämpas inte på riksdagens justitieombudsman och biträdande justitieombudsmän, inte heller på tjänstemännen vid riksdagens, republikens presidents, statsrevisorernas, (utesl.) riksdagens justitieombudsmans kansli och statens revisionsverk eller på Finlands Banks och folkpensionsanstaltens tjänstemän och funktionärer, om inte annat bestäms genom lag.

65 §

En tjänsteman anses likaså ha avgått från statlig tjänst vid den tidpunkt då han utnämnts till en tjänst vid riksdagens, statsrevisorernas kansli, (utesl.) riksdagens justitieombudsmans kansli eller statens revisionsverk.

Ikraftträdelsebestämmelsen

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

4.

Lag

om ändring av 2 § lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 1 juli 1988 om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/1988) 2 § 2 mom., sådant det lyder i lag 748/1996, som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Lagen tillämpas varken i riksdagens, republikens presidents, statsrevisorernas eller riksdagens justitieombudsmans kansli, i statens revisionsverk eller i Finlands Bank och Folkpensionsanstalten. Bestämmelserna i 15 a § tillämpas inte på republikens presidents verksamhet.

Ikraftträdelsebestämmelsen

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

5.

Lag

om ändring av 1 och 10 § lagen om grunderna för avgifter till staten

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 21 februari 1992 om grunderna för avgifter till staten (150/1992) 1 § 3 mom. och 10 §, sådana de lyder i lag 749/1996, som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Lagen gäller också republikens presidents, riksdagens, statsrevisorernas och riksdagens justitieombudsmans kansli liksom också statens revisionsverk.

10 §

Särskilda ämbetsverk och inrättningar

Riksdagens, republikens presidents, (utesl.) statsrevisorernas och riksdagens justitieombudsmans kansli, statens revisionsverk, justitiekanslersämbetet samt Finlands Bank och folkpensionsanstalten bestämmer själv sina avgifter.

Ikraftträdelsebestämmelsen

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Helsingfors den 14 juni 2000

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Ville Itälä /saml
vordf. Riitta Prusti /sd
medl. Tuija Brax /gröna
Klaus Hellberg /sd
Esko Helle /vänst
Jouko Jääskeläinen /fkf
Paula Kokkonen /saml
Johannes Leppänen /cent
Hannes Manninen /cent

Pekka Nousiainen /cent
Heli Paasio /sd
Osmo Puhakka /cent
Petri Salo /saml
Arto Seppälä /sd
Ilkka Taipale /sd
Veijo Puhjo /vänst
ers. Pekka Ravi /saml.

Sekreterare vid sammanträdet var

KULTURUTSKOTTETS UTLÅTANDE 7/2000 rd

Regeringens proposition med förslag till lagstiftning som gäller Riksdagsbiblioteket

Till grundlagsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 juni 2000 regeringens proposition med förslag till lagstiftning som gäller Riksdagsbiblioteket (RP 68/2000 rd) till grundlagsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att kulturutskottet skall lämna utlåtande i ärendet till grundlagsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnige Jannika Enegren-Åberg, justitieministeriet

- riksdagens generalsekreterare Seppo Tiitinen, lagstiftningsdirektör Keijo Koivukangas och informationschef Ilpo Pohjola, riksdagens kansli
- överbibliotekarie Tuula H. Laaksovirta, Riksdagsbiblioteket
- ordförande Heikki Vaakanainen, Eduskunnan ammattiosasto ry.
- ordförande Ossi Lantto, Eduskunnan virkamiesyhdistys ry.
- ordförande Jouni Mölsä, Poliitiikan toimittajat ry.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en ny lag om Riksdagsbiblioteket. Genom den upphävs lagen om Riksdagsbiblioteket från 1984. Dessutom föreslås ändringar i fyra andra lagar. Syftet med de föreslagna ändringarna är att inlemma Riksdagsbiblioteket i riksdagens kansli i syfte att omorganisera riksdagens utrednings- och informationsverksamhet.

Riksdagens talmanskonferens lägger fram ett förslag till reglering av riksdagens utrednings- och informationsverksamhet inom riksdagens kansli, som anknyter till samma sakkomplex och

avses bli behandlat i samband med denna proposition. Avsikten är att utrednings- och informationsverksamheten vid riksdagens kansli skall omregleras med hjälp av en ny utrednings- och informationsenhet i stället för den nuvarande informationsenheten. Den nya enheten kommer att få till uppgift att ha hand om riksdagens informationsverksamhet, riksdagens interna utredningstjänst och biblioteksservicen.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Propositionen går ut på att skapa förutsättningar för att ordna riksdagens utrednings- och informationsverksamhet effektivt och ändamålsenligt. På grund härav föreslås i propositionen att Riksdagsbiblioteket skall bli en del av riksdagens kansli.

Utskottet anser att den föreslagna förvaltningsstrukturen är en riktig metod för att uppnå målen. Vikten av ändringarna understryks också av det faktum att behovet av uppgifter är ytterst stort både inom riksdagen och i dagens medborgarsamhälle. För att riksdagsinformationen skall bli effektiv och kunna utvecklas är det på sin plats att uppgifterna i anknytning till riksdagens utrednings- och informationsverksamhet koncentreras till en och samma enhet. Lösningen ger en möjlighet att ordna riksdagens utrednings-

funktioner effektivt. Likaså förbättras möjligheterna att rikta in resurser på att utveckla dem. Utskottet understryker emellertid att den egentliga verksamheten, inte enbart organisationen är den bästa garantin för att utrednings- och informationsverksamheten utvecklas.

Utskottet anser att man absolut måste satsa på att riksdagens informationsenhet reagerar snabbt och att informationen ges på båda de inhemska språken.

Utlåtande

Som sitt utlåtande framhåller kulturutskottet vördsamt

att grundlagsutskottet bör beakta de ovan anförda.

Helsingfors den 7 juni 2000

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kaarina Dromberg /saml
vordf. Jukka Gustafsson /sd
medl. Tapio Karjalainen /sd
Inkeri Kerola /cent (delvis)
Ossi Korteniemi /cent
Markku Markkula /saml (delvis)
Margareta Pietikäinen /sv
Osmo Puhakka /cent

Säde Tahvanainen /sd
Ilkka Taipale /sd
Unto Valpas /vänst
Pia Viitanen /sd
ers. Leena-Kaisa Harkimo /saml
Lauri Oinonen /cent
Raija Vahasalo /saml.

Sekreterare vid sammanträdet var

utskottsrådet Marjo Hakkila.